

Regler om natur som påvirker landmandens valg

- Muligheder og begrænsninger

Landskonsulent Heidi Buur Holbeck
Mini-seminar, AAU d. 8.12. 2015

MANGE REGLER ER I SPIL - EKSEMPLER

- Regler for husdyrgodkendelser
- Grundbetaling
- Efterafgrødekrav, MFO brak og grønne marker
- Gødningskvoter
- Vandområdeplaner
- Natura 2000 planer
- Rydningspligt
- Anmeldelsesordning efter NBL (Natura 2000)
- Bilag IV arter
- Naturbeskyttelsesloven
- Artsfredningsbekendtgørelsen
- 15 års genopdyrkningsret

TILSKUD UNDER LANDDISTRIKTSORDNINGERNE TIL NATUR

- Tilskud til landmænd er et centralt virkemiddel til opfyldelse af biodiversitetsmål, vandområdeplaner og Natura 2000 mål

BILAG 1. INDSATSER UNDER LANDDISTRIKTSPROGRAMMET 2016-2018, BRUTTOTILSAGN (MIO. KR.)

	Tilsagn 2014-15 (gns.)	2016	2017 Teknisk udmøntning	2018 Teknisk udmøntning	2016-2018 (gns.)	Formål	Understøtter direktiv- implementering/ nationale målsætninger
Natur, miljø og klima	559,7	495,3	605,3	663,0	587,9		
<i>Natur</i>							
Pleje af græs- og naturarealer		130,0	190,0	180,0	166,7	Bedre betingelser for biodiversitet	Primært Natura 2000
Natura 2000 projekter, optimale vandstandsforhold		30,1	28,1	15,0	24,4	Bedre betingelser for biodiversitet	Natura 2000
Natura 2000 projekter, rydning og forberedelse til afgræsning samt N2000 planlægning		35,3	37,2	31,0	34,5	Bedre betingelser for biodiversitet, sammenhængende arealer, og kortlægning af EU-naturtyper og Natura 2000 planer	Natura 2000
Bilag IV-arter		5,0	5,0	5,0	5,0	Biologisk mangfoldighed	Natura 2000
Landskabs- og biotopforbedrende beplantninger		10,0	0,0	0,0	3,3	Bedre betingelser for biodiversitet	
<i>Vandmiljø</i>							
N og P Vådområder		152,9	203,0	290,0	215,3	Reduktion af næringsstoffer	Vandrammedirektiv Klimamålsætning
- heraf til P-Vådområder		14,0	14,0	14,0	14,0		
Fysiske anlæg på landbrugsjord i forbindelse med vandløbsrestaurering		27,0	27,0	27,0	27,0	God økologisk tilstand i vandløb	Vandrammedirektiv

MANGE FORSKELLIGE TILSKUDSORDNINGER

- Tilskud til lavbundsarealer
- Tilskud til Natura 2000 skov
- Bæredygtig skov
- Økologisk arealtilskud
- Vækst og konkurrenceevne (miljøteknologi m.m.)
gens. Årligt 394 mio. kr.
- Mini vådområder

REKORD MANGE LANDMÆND HAR SØGT TILSKUD TIL NATURPLEJE

- Der er modtaget knap 3.000 ansøgninger = søgt for 60 mio. kr. mere, end der er til rådighed
- Positiv stor interesse efter flere år med dårlig omtale af ordningerne
- Reglerne er blevet mere lempelige ift. sanktioner

Foto: Heidi Buur Holbeck

ANSØGNINGER 2015

Prioriteringsgruppe 1

- Alle marker i den særlige Natura 2000 udpegning får tilsagn = ca. 19.700 ha.

Prioriteringsgruppe 2

- Alle marker udenfor Natura 2000 med HNV-værdi 6 og derover får tilsagn, i alt ca. 8.200 ha.
- Marker med HNV = 5 får kun tilsagn, hvis de er større end ca. 12 ha, i alt ca. 500 ha. Afslag til ca. 4.900 ha.

Prioriteringsgruppe 3

- Gentegninger i Natura 2000 udenfor den særlige udpegning får alle afslag, i alt ca. 1.100 ha.

Prioriteringsgruppe 4

- Arealer i vådområdeprojekter får alle afslag, i alt 600 ha.

Samlet antal tilsagn i 2015 = 28.400 ha

Samlet antal ha med afslag = 6.600 ha.

BEVILLINGER OG FORBRUG TIL TILSKUD PLEJE AF GRÆS- OG NATURAREALER

År	2012	2013	2014	2015
Afsatte midler Mio. kr.	86 (ingen gentegninger)	339	139	250
Tilsagn	110	133	116	250

Afsatte midler afhænger bl.a. af, hvor mange tilsagn der udløber de pågældende år. Stor variation.

År	2016	2017	2018
Afsatte midler Mio. kr.	130 (få gentegninger)	190	180

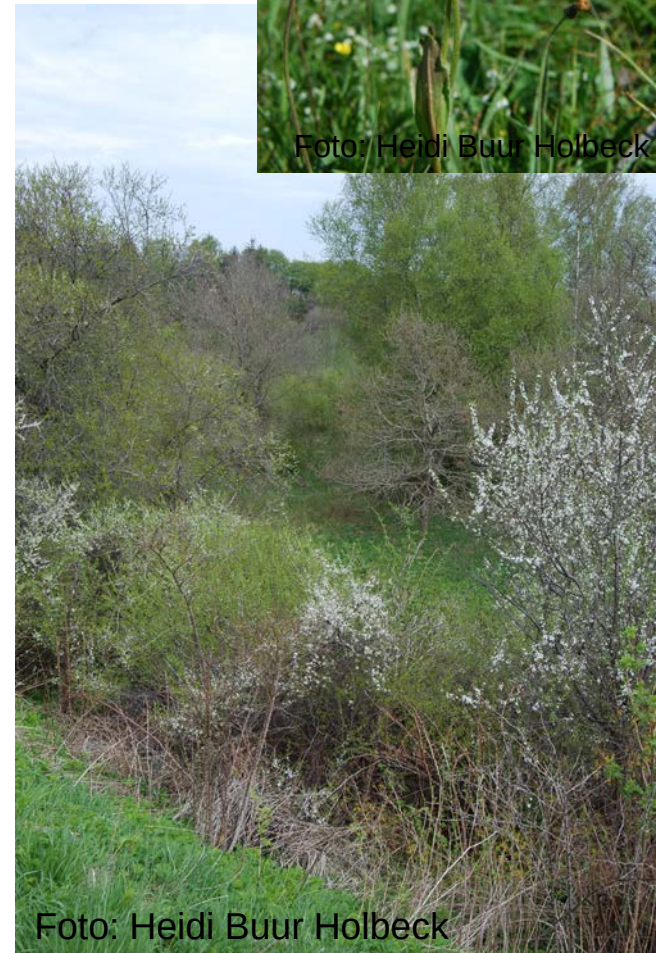
UDFORDRING

- Når tilsagn ophører mangler en væsentlig del af økonomien i naturplejen
- Svært at sikre kontinuitet i driften (antal dyr, foder m.m.)
- Mål i Natura 2000 handleplanerne om sammenbinding og udvidelse af arealer kan blive svær

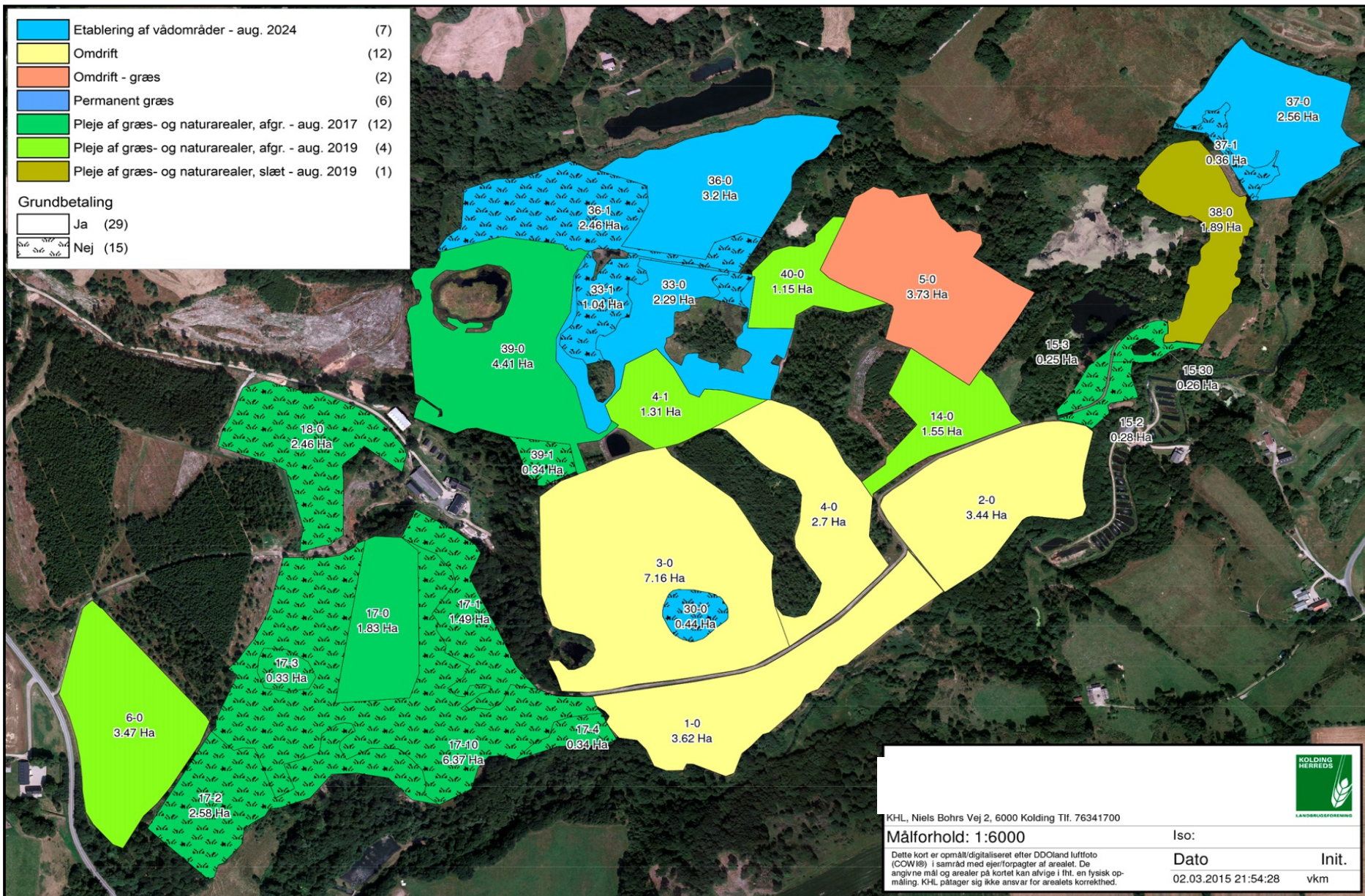
UDFORDRING FOR MÅLRETTET PLEJE

- Plejekrav i ordningerne er generelle
- Betingelserne skal opfyldes på delarealer ned til 100 m²
- Mangler særlige regler for kontrol af arealer med særligt plejekrævende arter og ved vintergræsning

FORSKELLIGE FORPLIGTIGELSER

	Etablering af vådområder - aug. 2024	(7)
	Omdrift	(12)
	Omdrift - græs	(2)
	Permanent græs	(6)
	Pleje af græs- og naturarealer, afgr. - aug. 2017	(12)
	Pleje af græs- og naturarealer, afgr. - aug. 2019	(4)
	Pleje af græs- og naturarealer, slæt - aug. 2019	(1)
Grundbetaling		
	Ja	(29)
	Nej	(15)

KHL, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding Tlf. 76341700

Målforhold: 1:6000

Dette kort er opmålt/digitaliseret efter DDOLand luftfoto (COWI) i samråd med ejerforpagter af arealet. De angivne mål og arealer på kortet kan afvige i lth. en fysisk opmåling. KHL påtager sig ikke ansvar for arealets korrekthed.

Iso:

Dato

02.03.2015 21:54:28

KOLDING HERREDS

LANDBRUGSFORBUND

Init.

vkm

FÅ OVERBLIK OVER DE FORSKELLIGE FORPLIGTIGELSER

Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December
--------	---------	-------	-------	-----	------	------	--------	-----------	---------	----------	----------

Grundbetaling

Afgræsning og slæt

Krav: Synligt afgræsset 15. september

Arealet skal slås i perioden, alternativt afgræsses
1. juni - 15. sep.

Pleje af græs- og naturarealer, afgræsning - udløber aug. 2017

Afgræsning

Krav: Synligt afgræsset 31. august

Arealerne skal være omfattede af drift med afgræsning
1. juni - 31. aug.

Slåning i form af slæt der gennemføres som en naturlig del af driften med afgræsning.
Evt. afpudsning efter afgræsning.
21. juni - 31. aug.

Forbud mod slåning
1. maj - 20. juni

Slæt

Pleje af græs- og naturarealer, afgræsning - udløber aug. 2019

Afgræsning

Krav: Synligt afgræsset 15. september

Arealerne skal være omfattede af drift med afgræsning
1. juni - 15. sep.

Der må tages slæt eller afpudses delområder efter dyrene er sat ud på arealet.
21. juni - 15. sep.

Forbud mod slåning
1. maj - 20. juni

Slæt

Pleje af græs- og naturarealer, slæt - udløber aug. 2019

Afgræsning

Slæt kan ikke erstattes med afgræsning, men der kan suppleres med afgræsning
1. juni - 15. sep.

Der SKAL som minimum tages et slæt (afslået materiale skal fjernes fra arealet).
21. juni - 15. sep.

Forbud mod slåning
1. maj - 20. juni

Slæt

Ændret afvanding - udløber aug. 2024

Afgræsning

Arealerne må IKKE afgræsses
1. jan. - 31. april

Arealerne må afgræsses
1. maj - 14. juni

Arealerne SKAL afgræsses
15. juni - 15. sep.

Arealerne må afgræsses
16. sep. - 1. nov.

Arealerne må IKKE afgræsses
2. nov. - 31. dec.

Må godt tage slæt
1. jan. - 14. april

Må IKKE tage slæt eller afpudse
15. april - 22. juni

Må godt tage slæt
23. juni - 31. dec.

Mark 36 og 37 SKAL afpudses mindst en gang i perioden 23. juni - 14. april.

Mark 30 og 31 må afpudses i perioden

Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December
--------	---------	-------	-------	-----	------	------	--------	-----------	---------	----------	----------

HNV SCOREN

- BELØNNING FOR GOD NATURPLEJE

- Prioritering af arealer uden for Natura 2000 områder (HNV min. 5)
- HNV betyder, at det bliver en fordel at have sjældne arter
- Mange landmænd vil gerne have hævet deres score
- Men ikke alle kommuner har ressourcer til at komme på besigtigelse

NATURA 2000 UDFORDRINGER

Analyse af landbrugsjord i Natura 2000:

Gruppering	Grupperingskoder	Overlappende areal mellem Natura 2000 og Marker2013, ha
vedvarende græs, og afgrøder udenfor omdrift m.m.	0	79.701
Omdrifts afgrøder (uden omdriftsgræs)	1	56.457
Omdriftsgræs	2	17.763
		153.921

Ca. 74.000 ha i Natura 2000 er jord i omdrift

ANMELDESESORDNINGEN

9. VÆSENTLIGE ÆNDRINGER INDEN FOR KORT TID I GRÆSNINGSINTENSITETEN, HERUNDER OPHØR MED GRÆSNING ELLER HØSLÆT

- Medførere en række unødige anmeldelser, der giver meget ekstra administration og bekymring hos lodsejerne.

10. VÆSENTLIG ÆNDRING I ANVENDELSEN AF HUSDYRGØDNING, HERUNDER ÆNDRET GØDSKNING FRA HANDELSGØDNING TIL HUSDYRGØDNING.

- Ændringer i brug af husdyrgødning kan have betydning for næringsfattige naturtyper.
- Omdriftsarealer skal også anmeldes.
- Dette er årsag til en række unødige anmeldelser

ERSTATNING FOR DRIFTSTAB?

- Ved afslag skal kommunerne give erstatning for tab i nedgangen i handelsværdien
- Men kommunerne har ikke penge til dette – er ikke afsat på finansloven, som oprindeligt planlagt

HABITATNATURTYPER

UDVIKLING ELLER NY REGISTRERING AF NATUR

- Naturen genkortlægges ca. hvert 6. år
- Udpegningsgrundlaget revideres
- Nye kortlagte væsentlige forekomster af naturtyper og arter inkluderes
- Lodsejere orienteres ikke direkte

MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG FOR AMMONIAKFØLSOMME NATURTYPER

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau (fra det samlede, ansøgende anlæg)
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 (Ammoniakfølsomme habitatnaturtyper, samt § 3 heder og overdrev inden for Natura 2000)	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden. 0,2 - 0,7 kg N/ha/år
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 (§ 3 heder > 10 ha, § 3 overdrev > 2,5 ha, samt højmoser og lobeliesøer uden for Natura 2000)	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

KORTLAGTE FOREKOMSTER AF HABITNATURTYPER PÅ UDPEGNINGSGRUNDLAGET

- Kategori 1 natur har store konsekvenser
- Habitatnaturtyperne fortolkes bredt
- Har ingen nedre størrelsesgrænse
- Har fået væsentlig retsvirkning for nærliggende husdyrbrug
- Ingen økonomisk kompensation

EKSEMPEL, MILJØGODKENDT I 2005

Ortofoto, Copyright COWI

- Nye kortlagte arealer i 2011
- Ny kostald
- Ikke muligt umiddelbart at "sadle om"
- Ingen kompensation
- Kan ikke udvide yderligere

EKSEMPEL, KALKOVERDREV NÆR EJENDOM

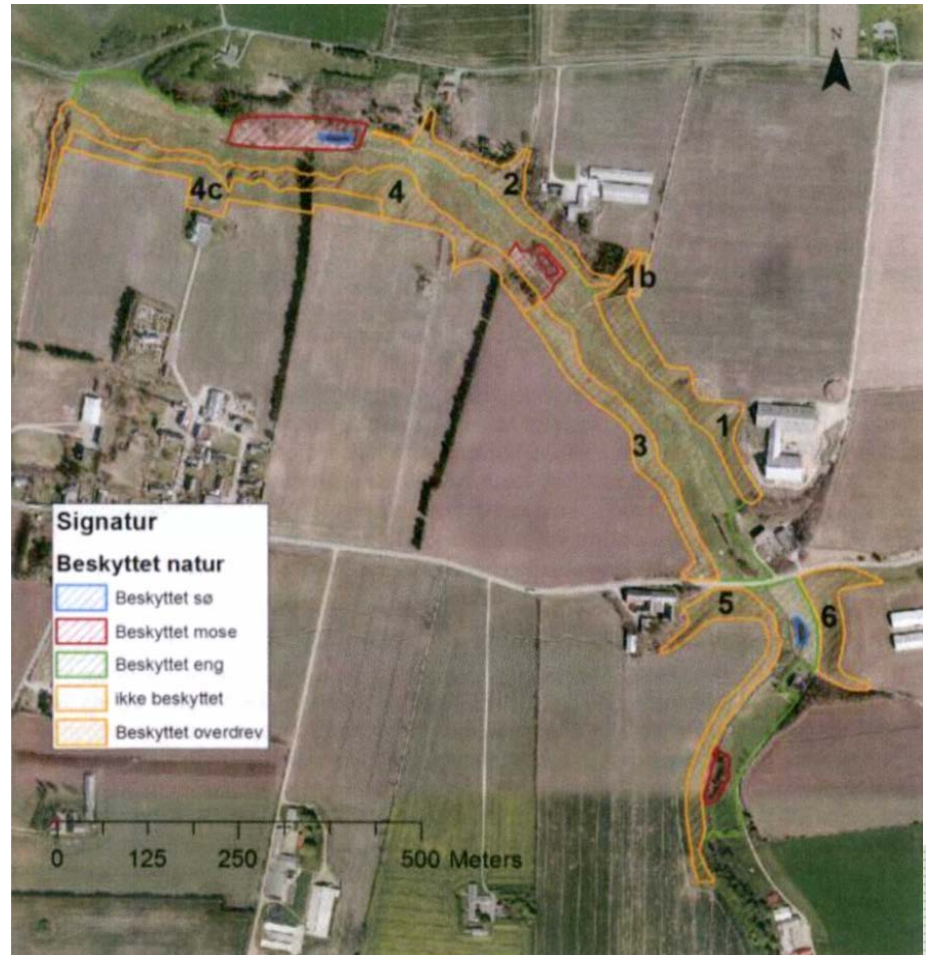

Ortofoto, Copyright COWI

- Ny-godkendt produktion søger ny udvidelse
- Nyt kalkoverdrev er kortlagt
- Er ikke registreret som § 3 areal
- God struktur – lavt artsindeks
- Artsfattigt og randpåvirket
- Total dep. 2,9 kg N/ha/år eksisterende
- Ansøgt 2,3 kg N/ha/år (dvs. fald ift. nudrift)
- Ansøger ejer overdrevet og sikrer plejen – giver god struktur
- Eneste kategori 1 inden for >1 km

NATURPLEJE UDVIKLER NATUREN

- Område 3 afgræsset af lodsejere som led i naturpleje
- Område 3, 4 og 5 nu sammenhængende overdrev (>2,5 ha)
- Kategori 2 i stedet for kategori 3
- Krav til den totale ammoniakudledning fra bedriften (maks. på 1,0 kg N/ha/år)
- Hvis kategori 3 i stedet skal kommunen stille vilkår til maks. merbelastning (op til 1 kg N/ha/år)

NY NATUR – MULIGHEDER OG BEGRÆNSNINGER

- Etablering af småbiotoper – bekymring for om indvandring af bilag IV-arter kan give problemer for den fremtidige drift
- F.eks. krav om 20 – 50 m bræmmer
- Øget glæde og herlighedsværdi
- Mulighed for øget jagtindtægter

DEN GODE HISTORIE

- Forbrugerne (i storbyerne) efterspørger kød af høj kvalitet, gerne egnspecifikt, story telling om god dyrevelfærd og naturpleje
- Så markedet og efterspørgslen efter naturkød er derude

Ny forening vil fremme naturpleje

»Smag på Landskabet« er en ny forening, hvor alle interessenter arbejder for at fremme naturpleje og naturkød fra naturarealer.

NATURKØD

AF KAJ LUND SØRENSEN

■ Ved en villende generalforsamling tirsdag aften darede landmænd, gårdbutiksejere, slagtere og restauranter en forening – Smag på Landskabet – til fælles afsætning og markedsføring af naturkød.

Der var stor interesse for at deltage i generalforsamlingen på Søbrø Kro. En af de 180 spørge- og diskussions-

Omkring 180 personer deltog i den stiftende generalforsamling i Søbrø ved Århus. Deltage projektiler for Smag på Landskabet, Jørgen Boes, er der mere end 200.000 hektar, der skal naturplejes med dyr. (Foto: Kaj Lund Sørensen)

NY FORENING "SMAG PÅ LANDSKABET"

Den nye bestyrelse for Smag på Landskabet er: Ronnie Bach, København, kødgrossist. Jens Ole Hededal, Randers, dyreholder, Dexter-kvæg. Peter Brinkmann Kristiansen, Jammerbugt, ejer og stifter af virksomheden Fresh Food People. Christian Christensen, København. Michael Pedersen, biolog, dyreholder, ansvarlig for naturpleje på Ledreborg Gods. Førstesuppleant Ole Sørensen, formand for mælkeproducenterne i Økologisk Landsforening. Andensuppleant Jørgen Blazejewicz, Holstebro, naturplejer med får. (Foto: Louise Nathansen Thuesen)

